

HAFTALIK GELİŞMELER (22-28 MART 2025)

TÜRKİYE

- ✚ TCMB menkul kıymet istatistiklerine göre; yabancı yatırımcılar 21 Mart ile sona eren haftada 443,8 milyon dolar ile Haziran 2024'ten bu yana en sert net hisse senedi satışını yaptı.
- ✚ TCMB, Mart'ta önceki aya göre 0,7 puan gerileyen Finansal Hizmetler Güven Endeksi'nin 170,3 değerini aldığını açıkladı.
- ✚ Mart'ta 252.71 olan Türkiye'nin 5 yıllık CDS primi, 294.06 seviyesinde seviyesine çıktı.
- ✚ Ticaret Bakanlığı, İGE A.Ş. ve Türk Ticaret Bankası arasında İhracatçıları Prefinansman Sağlanmasına İlişkin Protokol imzalandı.
- ✚ 2030 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi kapsamında 5 amaç çerçevesinde 100 strateji ve 20 makro hedef belirlendi; bu amaçlar doğrultusunda hedefler:
 - **2024'te 247 milyar dolar olan imalat sanayi ihracatını 2030'da 400 milyar dolara,**
 - **Yüksek teknoloji ürün ihracatını 30 milyar dolara,**
 - **Ar-Ge harcamalarının milli gelir içindeki payını ise %20,2'ye ulaşması.**
- HIT-30 programı gibi proje bazlı teşvikleri ve yatırım taahhütlü avans kredisi gibi programlar yaygınlaştırılacak. **9 milyar doları aşan 19 yeni yatırım ile 20 bini aşkın istihdam ve cari dengeye 12 milyar dolar katkı sağlanacak.**
- ✚ Türkiye Varlık Fonu (TVF) ilk kez hazine garantisi olmadan sendikasyon kredisi sağladı. TVF'den yapılan açıklamaya göre, **12 ülkeden 20 bankanın katılımıyla temin edilen toplam 837 milyon euroluk ve 285 milyon dolarlık sendikasyon kredisinin vadesi iki yıl olarak belirlendi.** Artan yatırımcı ilgisine karşılık, bu yılki sendikasyon kredisinde ilk kez dolar dilimi eklendi.
- ✚ Finansal Kurumlar Birliği Ekonomik Görünüm Beklenti Anketi Mart ayı sonuçlarına göre, katılımcıların **GSYH büyüme oranı beklentisi, 2025 yıl sonu için yüzde 3,1 ve 2026 yıl sonu için yüzde 3,6** oldu.
- ✚ TÜİK verilerine göre; **Şubat'ta işsizlik oranı ise 0,2 puan azalarak %8,2** oldu.
- ✚ Merkez Bankası'nın yayımladığı İktisadi Yönelim Anketi sonuçlarına göre;
 - **%14,2'lik kesim son üç ayda (Ocak-Mart) üretimini artırdı, %15,9 olan diğer kesimin üretimi kısıtı, %69,9'luk kesimin ise üretimini aynı düzeyde sürdürdü.**
 - **Katılımcıların %15,1'i ihracat siparişlerini artırdı, %18,7'sinin ise siparişleri azaldı.**

- Gelecek üç aylık dönemde üretim artışı öngören imalat sanayicilerin Şubat anketinde %23,5 olan oranı Mart'ta %32,5'e yükseldi ve ilk çeyrekte üretim artışı bildirenlerin iki katından daha yüksek bir düzeyde çıktı.

- + 2024 sonu itibarıyla "Türkiye Net Dış Borç Stoku" 261,1 milyar dolar olarak gerçekleşmiş olup stokun milli gelire oranı %19,7 olmuştur.

DÜNYA

KÜRESEL EKONOMİ

- + Dünya Çelik Birliği verilerine göre; **küresel ham çelik üretimi**, Şubat'ta geçen yılın aynı ayına göre Çin'in üretimindeki düşüşün etkisiyle **%3,4 azalarak 144,7 milyon ton oldu**. Şubat'ta **dünyanın en büyük çelik üreticisi Çin'in üretiminin %3,3 azalışla 78,9 milyon tona geriledi**.

ABD

- + ABD'de imalat sanayi **Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI)**, Mart'ta **49,8 ile piyasa beklentilerinin altında** gerçekleşti; **aylık 2,9 puan azalarak 3 ayın en düşük seviyesine** geriledi.
- + ABD ekonomisi, **2024'ün dördüncü çeyreğinde %2,4 büyürken; 2024'ün tamamında ise %2,8 büyüdü**.
- + Chicago Fed'in Ulusal Faaliyet Endeksi'ne göre; **istihdam piyasasındaki gevşeme işaretlerine rağmen ABD'de ekonomik faaliyetler hız kazandı**. Artış; üretim, satışlar, siparişler ve stoklar ile kişisel tüketim ve konut göstergelerindeki iyileşmeden kaynaklandı. Ancak istihdamla ilgili göstergeler bir önceki aya göre gerileyerek işgücü piyasasında bir miktar zayıflamaya işaret etti.
- + **Birleşik Arap Emirlikleri (BAE)**, ABD Başkanı Donald Trump ile görüşmenin ardından **ABD'de yapay zeka, enerji ve üretim gibi alanlarda 10 yılda 1,4 trilyon dolarlık yatırım taahhüt etti**.
- + ABD, Rusya ve Ukrayna arasında, Karadeniz üzerinde güvenli seyrüseferin sağlanması ve güç kullanımının ortadan kaldırılması üzerine anlaşmaya varıldığını açıkladı. Anlaşma'ya göre; Rusya'nın tarım ve gübre ihracatına uygulanan yaptırımların da kaldırılması gündemde.
- + ABD Başkanı Trump, **ABD'de üretimi yapılmayan tüm otomobil ve kamyonlara da yüzde 25 ek vergi getirileceğini** duyurdu. Bu vergiler kalıcı olacak. Üretimini ABD'den yapan yabancı şirketler bu vergiden etkilenmeyecek.
- + ABD Ulusal İstihbarat Direktörlüğü (ODNI), "2025 ABD İstihbarat Topluluğu Yıllık Tehdit Değerlendirmesi" Raporu'na göre; **"Çin'in, 2030'a kadar ABD'nin yerini alarak**

dünyanın en etkili yapay zeka gücü olmayı hedefleyen çok yönlü, ulusal düzeyde bir stratejisi olduğu neredeyse kesin".

- ✚ ABD Kongresi Bütçe Ofisi (CBO) tahminlerine göre; ABD'nin kamu borcunun GSYH'ye oranının 2029'da %107'ye ve 2055'te %156'ya ulaşacak.

AVRUPA BİRLİĞİ

- ✚ Euro Bölgesi'nde **Şubat ayında 47,6 olan imalat sanayi PMI ise Mart'ta 48,7'ye yükselerek son 26 ayın en üst seviyesine ulaştı.**
- ✚ Avrupa Birliği (AB), **ABD'nin çelik ve alüminyum vergilerine karşı planladığı misillemeleri Nisan ortasına kadar erteledi.** AB'nin ABD çelik ve alüminyum tariflerine karşı hazırladığı iki önlem setinin zamanlamasını uyumlu hale getirecekleri belirtilerek; bu süreçte üye ülkelerle görüşüleceği ve ABD tarafıyla müzakereler için de zaman kazanılacağı açıklandı.
- ✚ Avrupa Komisyonu, **lityum, kobalt, bakır ve nadir toprak metalleri gibi temel elementler için küresel mücadelenin yoğunlaştığı bir ortamda yerli üretimi arttırmanın önceliklendirildiğini belirterek kritik hammaddelerin madenciliği ve işlenmesine yönelik 47 projeden oluşan bir öncelik listesi hazırlandığını duyurdu.**

ALMANYA

- ✚ Almanya ekonomisi, ülkenin imalat sektöründe faaliyetlerin artmasıyla **Mart'ta son 10 ayın en güçlü büyümesini gerçekleştirdi. İmalat sanayisi PMI'ı söz konusu ayda 46,5'ten 48,3 puana çıkarak son 31 ayın en yüksek seviyesine yükseldi.** "Alman Mali" ürünlere yönelik artan talep ve Mart 2022'den bu yana siparişlerdeki ilk ılımlı artış, martta sanayi üretimindeki artışa büyük ölçüde katkıda bulundu.
- ✚ Mercedes-Benz, Berlin fabrikasında ve Macaristan'daki tesisinde ABD merkezli Apptonik tarafından geliştirilen **Apollo insansı robotları çalıştırmaya başladı. İç lojistikte kullanılan robotlar, üretim hattındaki parçaları çeşitli iş istasyonlarındaki teknisyenlere taşıyor.** Çalışanların hareketlerini izleyen ve verilen komutları yerine getirebilen robotlar, bu görevleri yerine getirirken otonom olarak öğreniyor ve kendini geliştiriyor.
- ✚ Ekonomi Araştırma Enstitüsü (Ifo)'nın, yaklaşık 9 bin firmanın katılımıyla gerçekleştirdiği Almanya İş Ortamı Güven Endeksi sonuçlarına göre; Şubat'ta 85,3 olan sanayi ve ticarete ilişkin İş Ortamı Güven Endeksi, Mart'ta 86,7 puana yükseldi.
- ✚ Alman Sanayi ve Ticaret Odaları Birliği (DIHK), 2600 Alman şirketiyle yurt dışında iş yapmalarına ilişkin yaptığı anketin sonuçlarını açıkladı:

- Yurt dışında faaliyet gösteren Alman şirketlerinin %58'i son 12 ay içinde ek ticari engellerle karşılaştı. Bu; 2012'den beri en yüksek ikinci oran. Geçen yıl bu oran %61'di.
- Alman şirketlerin %59'u yerel sertifikasyon gerekliliklerinden şikayet ederken, %45'i de artan güvenlik düzenlemelerinin, şeffaf olmayan mevzuatın, yüksek gümrük tarifelerinin planlamayı zorlaştırdığını ve maliyetleri artırdığını kaydetti.
- Ankete katılan Alman şirketlerinin %70'i ABD'nin ticaret politikasının işlerini olumsuz etkileyeceğini belirtti.
- Şirketlerin %23'ü bu yıl dış ticaretin zayıflayacağını, %15'i ise toparlanacağını tahmin ediyor.

✚ VDMA Başkanı açıklamalarında; bürokratik yükümlülüklerin, sanayi KOBİ sektöründeki küçük şirketler üzerinde önemli bir yük oluşturduğunu, maliyetlerin ortalama yıllık brüt satış getirisi olan %5,5'i bile aştığını belirtti.

DİĞER ÜLKELER

✚ **Çin, ABD'nin SWIFT sistemine karşı dijital alternatifi devreye soktu. Sisteme 10 Asya Güneydoğu Asya ülkesi ve 6 Orta Doğu ülkesini dahil.** Yeni sistemin küresel ticaretin önemli bir bölümünün ABD dolarına bağımlılığı azaltması ve Çin'in geliştirdiği blok zinciri tabanlı ödeme sistemine kaydırması bekleniyor.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

✚ Avrupa Parlamentosu Çevre, İklim ve Gıda Güvenliği Komitesi Olağan Toplantısı'nda; **Avrupa'da AB dışındaki ülkelere ihracat yapan şirketleri de Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM) kapsamına almak üzere çalışma yürütüldüğü açıklandı.** İlgili yasal düzenlemenin en kısa zamanda hazırlanarak bu yıl bitmeden parlamento üyelerinin onayına sunulması planlanıyor.

✚ Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Türkiye'nin **2023 yılı sera gazı emisyon istatistiklerini yayımladı.** Kuruluşun hesaplamasına göre Türkiye'nin 2023 yılı sera gazı emisyonları 2023 yılında 598,9 milyon ton (Mt) CO2 eşdeğeri (eşd.) olarak gerçekleşti. Emisyonlardaki artış oranı ise 2022 yılına göre %6,9, 1990 yılına göre ise %162,2 oldu. Toplam sera gazı emisyonlarında 2023 yılında CO2 eşd. olarak en büyük payı 2022 yılına göre %10,3'lük artışla %73,8 ile enerji kaynaklı emisyonlar alırken bunu sırasıyla %12,0 ile tarım, %11,8 ile endüstriyel işlemler ve ürün kullanımı ve %2,3 ile atık sektörü takip etti. TÜİK verilerine göre 2023 yılında endüstriyel işlemler kaynaklı emisyonlar %1,4 oranında, atık kaynaklı emisyonlar %12,2 oranında gerileme gösterdi.

✚ Toyota, Burnaston tesisini markanın ilk "Döngüsel Fabrikası" olarak yeniden tasarlayacağını ve 2040 yılına kadar karbon nötrlüğüne ulaşmayı hedeflediğini duyurdu.